

26. januaari 2022

UPA2022/113

Inatsisartut suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna Inatsisartunut saqqummiunneqarpoq:

Oqaatsitta pisortatigoortumik oqaasiuneri Namminersorneq pillugu Inatsimmi naqissuserneqarsimasut tamakkiisumik allaffissorinikkut atuutilersinneqarnissaat pillugu sulinerup aallartinneqarnissaanik pilersaarusoqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaanik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Vivian Motzfeldt, Siumut)

Immitsinnut aallaavigaluta aaqqissuussisariaqalerpugut.

Kinaassuserput, oqaatsivut qanorlu inooriaaseqarnerput tassaassapput nunatta ingerlatitaanerani tunngaviit pingaarnersaat. Inatsisit maani suliarisavut tassaassapput maani nunami inuusut nunaminnik pisuussutaanik periarfissaanillu atuilluarnissaannut illersuisut.

Akisussaaqataaneq ilumoorfigalugu misigissagaanni atorfissaqartinneqarnermik misigitinneqarneq nunaqqaterpassuatta pisariaqartippaat. Atorfissaqartinneqarneq neriuummik ikitsisarpoq, nunamut ilumoortuuneq atorfissaqartinneqarnermit aallaaveqarpoq. Ullumikkut killiffigisarput G-60-ip nalaani nunaqqatitta misigisimasarpasuunik alianartunik uteqqiinertut isikkullit mumisinneqartariaqarput, aquullu tamakkiisumik inuminit tigummineqassappat oqaatsitta nukittorsarneqarnissaat tamanut matuersaataavoq.

Allaffissornermi oqaatsit kalaallisuujutinnagit pissaaneq aqutsinerlu allanut isumagisassanngortittuassavarput. Nalunngilluinnarpara inuiaqatigiinnguani oqaatsivut atorlugit ingerlatsineq tamakkiisumik angussallugu immiini suliaasaasoq annertoq, piumassuseqaraannili anguneqarsinnaasoq upperilluinnarpara, soorlu Savalimmiuni tamanna tamakkiisumik atortinneqartoq, taamaalorsimasullu imminnut ataqqigamik, arlaannaataluunniit taamaattussaana aamma apeqqusersunngimmagu. Taamaammat ikittunnguunerput toqqammavilersuutigineqaraangat naammagineq ajorpara.

Inuiaqatigiinni oqimaaqatigiinnginnerit naapertuilluannginnerillu ukiorpassuarni isiginnaartuuffigaagut, allaanngilaq pissutsit taamaattut akueriinnalersimagivut.

Ullumikkut Namminersorlutik Oqartussat allaffissui qiviaraanni atorfiit neqeroorutigineqartut tamarluinnangajammik minnerpaamik qallunaatut allattariarsorinikkut oqaluinnarnikkullu oqaaseqartuunissaq piumasaqaataasarpog, akerlianilli kalaallisut oqaaseqartuunissamik piumasaqaateqarnerit takussaanngingajavillutik, naak oqaatsit marluk ingerlaqatigiinneranni marluinnik oqaaseqartuunerput ilaasa tunngavilersuutitut atorniartaraat, nalunngilluinnarpara kalaallisut oqaaseqartunut marluinnik oqaaseqarnissaq kisimi piumasaqaataasoq.

Pissaaneq oqaatsiniippoq. 2009-mi Namminersorneq pillugu Inatsit atuuttussanngorlugu Inatsisartuni akuersissutigineqarmat inuianni nuannaarneq isumalluarnerlu angisimaqaaq. Nuannaarneq neriulluarnerlu ukiorpassuarni allaffissornerup ingerlatitaanerani takornartat oqaasiinik piginnittuuffigineqartoq kiisami inatsisitigut oqaatsitta pisortatigoortumik oqaasiulernerit tassannga naqissuserneqarmat.

Ilisimatuussutsikkut paasisat aallaavigissagaanni, Inuk oqaaseqqaaminik atuilluarsinnaassusilik tassaavoq aamma takornartat oqaasiinik ilikkarsinnaassutsimigut tungavissagissaarnerpaasartoq. Ukiorpassuit allamiunik peqateqarluta nuna manna najorparput. Peqatigiinnerput piffissap ingerlanerani assigiinngitsorpassuarnik siunertaqarlunilu peqquteqartarsimavoq. Oqaluttuarisaanerli uani uteqattaassanngilara, allamiunillu maani peqateqarnerput tamassumallu malitsigisai ullumi killiffigisarput aallaavigalugu pisariaqarsorinarpoq ammasumik sammiveqartillugit oqallisigineqarnerunissaat.

Oqaatsit tassaaginnanngillat nalunaarniarnermi sakkut, oqaatsit eqqarsartaaserlu imminnut ataqatigiilluinnarput. Oqaatsittami iluanniippit kulturerput, inooriaaserput, kinaassuserpullu. Tamannali ataqqinagu inuiaqatigiinni aqqissuussisimagaanni ajorsarneq inuttut inuiaqatigiittullu nipaatsumik annernartumillu imminut naleerutsikkiartornermik takussutissarpassuaqalersarpoq.

Ersarissunik pingaartitaqarneq nalorninaatsumillu siunnerfeqarneq nunap toqqammaviisa pingaarnersaraat, allanit ataqqineqarneq imminut ataqqinermit aallaaveqarpoq. Inuk piumasaqaranilu imminut ataqqinngitsoq allanit ataqqineqalernaviannngilaq. Inuiaat imminnut ataqqisut; Oqaatsiminnik, kinaassutsiminnik oqaluttuarisaanerminnillu pingaartitsillutik inuusut, aamma allanit ataqqineqartarput.

Inuiattut oqaatsitsinnik inooriaatsitsinnillu illersuerusussuseqarnerput apeqqusersorniarneqartaqaaq, ajoraluartumillu allaluarnermut allaat saatillugu saqqummiunniarneqartarluni. Tassani immitsinnut inissisimatinnerput naammalerpoq, ingerlaqqittariaqarpugut. Allat sinnerluta tamassumap ilorraap tungaanut saatinneqarnissaa pillugu sulinaviannngillat. Inuiaat kikkulluunniit nunaminnik aqqissuussisarput imminnut sallinngortillutik, soorunami - aamma taamaattussaavoq. Imaattumilli siunnersuuteqarneq allaluarnermut saatinneqassanngitsoq kissaatigilluinnarpara, kikkulluuniimmi uagut aqqissuussisimanerput malillugu inooqataarusuttut nunatsinnut tikilluaqqusaajuannarput.

Pisortanut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai

Siunnersuut aallaqqaammut pisortanut aningaasatigut kinguneqassanngilaq, naatsorsuutigineqarluni pilersarusiornissamik suliaq Inatsisartut aningaasaliissutigeriigaasa iluani Naalakkersuisunit ingerlanneqarsinnaassasoq. Pilersarusiassaq Inatsisartunut siunnersuutigineqartussa qanoq aningaasalersuisariaqarnerup inissisimanerani erseqqissaajumaarpoq. Taamak uani tunngavilersuivugut eqqumiissammat, kalaallisut ingerlatsineq piviusunngortinniarnearluni ingerlanneqareertussaagaluq, immikkut naalakkersuinikkut aningaasartuutigineqartussatut naatsorsuutigineqassapat.

Namminersortunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai
Soqanngilaq.

Innuttaasunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai
Siunnersuummi oqaasertaliussat takukkit.